

iznosi 0,11 cal/m² na dan«. Jednostavnim dijeljenjem ukupne svjetske proizvodnje energije iz fosilnih goriva godine 2008. (autorova fusnota 12) s površinom Zemlje i 365 dana u godini može se izračunati da potrošnja fosilnih goriva iznosi mnogo više, tj. 535 cal/m² dan.

Na istoj stranici Simmons navodi da je »ugljični monoksid više prijetnja ljudskom životu nego okolišu općenito...«, no iz konteksta se može zaključiti da se ovdje očito govori o ugljičnom dioksidu (CO₂), a ne o ugljičnom monoksidu (CO).

Na str. 172 navodi se da je »teška industrija u SAD-u imala godišnje kretanje radne snage od 115%«. Ovdje se očito ne radi o »kretanju«, nego o »fluktuciji radne snage«.

U **Užurbana zemlja?** (str. 233) Simmons spominje »nabrijana vozila sa zvučnim sustavima od 1000 decibela«. Imajući u vidu matematičku definiciju za razinu zvučnog tlaka izraženu u dB, njena najviša moguća razina u zemljinoj atmosferi iznosi oko 194 dB, a 1000 dB nije moguće postići (za svakih 6 dB više, zvučni tlak se približno udvostručava).

Iako se u tekstu knjige (Simmons) ispravno navode jedinice potrošnje energije po čovjeku na dan (kcal/dan čovjek), u pogovoru (str. 300) se na svim mjestima gdje se komentiraju razine potrošnje energije daju iste brojke, ali u cal/dan čovjek¹⁶, što je 1000 puta manje.

Kao općeniti komentar s inženjerske i prirodoslovske točke gledanja, može se dodati da Simmons u svojoj knjizi koristi preveliki broj nekoherentnih jedinica, kao što su npr. USD/kcal, kg/ha, kcal/m²/day, Pg, t, cal/m², kWh/ha, ha x 109, ha x 106, km²·GW, što od čitatelja zahtijeva da neprestano preračunava mnogobrojne podatke u koherentne i međusobno usporedive jedinice. Miješanje različitih jedinica u jednoj knjizi bilo bi najbolje izbjeći, a preporučljivo bi bilo i korištenje SI sustava jedinica.

into coherent and comparable units. Mixing of various units should best be avoided in a single volume and using of SI unit system would be recommended.

RESPONSE TO COMMENTS ON THE NUMERICAL DATA

I am very grateful to have these deficiencies in the handling of numerical data pointed out. One of the problems with attempting synthesis is that an author is reliant on material from a variety of sources which have to be taken on trust. It was unfortunate that none of the readers of draft versions spotted these errors. The amended data have been carefully archived and should there be any later editions of the book then the corrections will be incorporated. I am however pleased that the general arguments and usefulness of the book seem still to be acceptable.

Ian G Simmons

¹⁶ Borna FÜRST-BJELIŠ: Zašto Globalna povijest okoliša (pogovor) knjizi *Globalna povijest okoliša: od 10000. pr. Kr. do 2000. n. Kr.*/Ian G. SIMMONS

Ekonomska i ekohistorija
Economic- and Ecohistory

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Journal for Economic History and Environmental History

Volumen IX. / Broj 9
Zagreb - Samobor 2013.
ISSN 1845-5867
UDK 33 + 9 + 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR - 10000 Zagreb
tel.: +385/1/61-20-148, fax: +385/1/61-56-879
sites.google.com/site/ekoekohist/

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Sunakladnici / Co-publishers:

Međunarodni istraživački projekti: »Triplex Confinium - Hrvatska višegraničja u euromediterranskom kontekstu« (voditelj prof. dr. sc. Drago Roksandić) i Triplex Confinium - »Hrvatska riječna višegraničja« (voditeljica: prof. dr. Nataša Štefanec) Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief:

Hrvoje Petrić

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Moačanin, Hrvoje Petrić, Drago Roksandić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Roksandić - predsjednik (*Zagreb*), Daniel Barić (*Le Havre-Pariz, Francuska*), Slaven Bertoša (*Pula*), Zrinka Blažević (*Zagreb*), Tatjana Buklijaš (*Cambridge, UK*), Goran Đurđević (*Zadar*), Josip Faričić (*Zadar*), Borna Fürst Bjeliš (*Zagreb*), Boris Golec (*Ljubljana, Slovenija*), Hrvoje Gračanin (*Zagreb*), Paul Hirt (*Tempe, SAD*), Andrej Hozjan (*Maribor, Slovenija*), Halil İnalçik (*Ankara, Turska*), Egidio Ivetic (*Padova, Italija*), Silvije Jerčinović (*Križevci*), Karl Kaser (*Graz, Austrija*), Isao Koshimura (*Tokio, Japan*), Marino Manin (*Zagreb*), Christof Mauch (*München, Njemačka*), Kristina Milković (*Zagreb*), Ivan Mirnik (*Zagreb*), Mirjana Morosini Dominick (*Washington D.C., SAD*), Géza Pálffy (*Budimpešta, Mađarska*), Daniel Patafta (*Zagreb*), Hrvoje Petrić (*Zagreb*), Lajos Rácz (*Szeged, Mađarska*), Gordan Ravančić (*Zagreb*), Marko Šarić (*Zagreb*), Mladen Tomorad (*Zagreb*), Jaroslav Vencalek (*Ostrava, Češka*), Milan Vrbanus (*Slavonski Brod, Zagreb*), Frank Zelko (*Burlington, VT, SAD*), Zlata Živaković Kerže (*Osijek*), Ivana Žebec Šilj (*Zagreb*)

Prijelom / Layout:

Saša Bogadi

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić

ISSN 1849-0190 (Online)

ISSN 1845-5867 (Tisak)

Tisak / Print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2013.

Adresa uredništva / Mailing adress:

Hrvoje Petrić (urednik)
Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: h.petric@ffzg.hr
ili Vinka Vošickog 5, HR-48000 Koprivnica

Tiskano uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH i Koprivničko-križevačke županije

Na naslovnici / Cover:

Mlin na rijeci Muri kod Kotoribe (zbirka D. Feletara)